

SECRETAR GENERAL ADJUNCT

NECLASIFICAT

București
Nr. 128692 / 13.08.2024
Exemplar nr. 1/2

Către
AVOCATUL POPORULUI
Doamnei Renata Weber, Avocatul Poporului

În considerarea corespondenței dumneavoastră nr. 22228/2024¹, cu referire la condițiile în care pot călători cu avionul minorii români, în contextul aderării României la Spațiul Schengen, vă transmitem, alăturat, punctul de vedere al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la aspectele semnalate.

Totodată, dorim să vă asigurăm de implicarea noastră în efortul comun de protejare a drepturilor și libertăților cetățenilor și menținerea, pe viitor, a coordonatelor bune colaborări.

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL ADJUNCT

Chestor-șef de poliție
Ioana DOROBANȚU

¹ înregistrată la nivelul M.A.I. cu nr. 16558/18.07.2024.

Argumentele Ministerului Afacerilor Interne (M.A.I.) cu privire la condițiile în care pot călători cu avionul minorii români, în contextul aderării României la Spațiul Schengen

🇷🇴 Aplicarea integrală a dispozițiilor acquis-ului Schengen în România, începând cu data de 31 martie 2024, a determinat eliminarea controalelor la frontierele interne, aeriene și maritime, respectiv a verificărilor efectuate în punctele de trecere a acestora.

O.U.G. nr. 25/2024¹, la care se face referire atât în corespondența de referință, cât și în Recomandarea Avocatului Poporului nr. 99/2024², a reprezentat o consecință firească a necesității de stabilire a unor măsuri care să contribuie la realizarea obligațiilor ce revin autorităților române, având în vedere noua calitate a României de stat membru Schengen.

Legea nr. 248/2005³ stabilește la alin. (8) al art. 30 că cetățenii români minori pot ieși din România către state care aplică în totalitate aquis-ul Schengen, pe cale aeriană sau maritimă, dacă îndeplinesc condițiile prevăzute de lege.

În continuare, legea stabilește că, în vederea constatării îndeplinirii de către cetățenii români minori a condițiilor de ieșire din România către state Schengen, pe cale aeriană sau maritimă, **organele poliției de frontieră pot efectua verificări nesistematice** în porturi, aeroporturi, aerodromuri și heliporturi.

Norma permisivă de mai sus conferă polițiștilor de mai sus competența de a efectua verificări, **în mod aleatoriu**, în vederea constatării îndeplinirii condițiilor de ieșire din țară a cetățenilor români minori, fără să fie eliberată vreo autorizație de călătorie sau impuse obligații suplimentare în sarcina minorilor, respectiv a însoțitorilor.

Aceste verificări au ca fundament o serie de factori ce se raportează la situația operativă, precum și rezultatele analizei de risc realizate la nivelul structurilor de specialitate, cu atât mai mult cu cât *Regulamentul (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen), cu modificările și completările ulterioare*, stabilește că absența controlului la frontierele interne nu aduce atingere exercitării competențelor polițienești de către autoritățile statelor membre în temeiul dreptului intern.

De asemenea, o importanță deosebită o au inclusiv prevederile din *Codul Frontierelor Schengen* care, în cuprinsul Anexei VII, stabilesc dispoziții speciale privind efectuarea verificărilor specifice la frontieră pentru anumite categorii de persoane, inclusiv minori.

¹ pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul străinilor și al frontierei;

² privind o posibilă modificare a dispozițiilor legale ce reglementează normele privind condițiile în care vor putea călători minorii români, ca urmare a intrării României în spațiul Schengen;

³ privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate.

Astfel, la paragraful 6.1 din Anexa mai sus menționată, polițiștii de frontieră acordă o atenție deosebită minorilor, indiferent dacă aceștia călătoresc însoțiți sau nu.

În continuare, la paragraful 6.2 se specifică faptul că „în cazul în care minorii sunt însoțiți, polițistul de frontieră verifică existența autorității parentale a însoțitorilor asupra minorului, în special în cazul în care minorul nu este însoțit decât de un singur adult și în cazul în care există motive întemeiate de suspiciune că respectivul minor a fost luat ilegal din custodia persoanei (persoanelor) care deține (dețin) în mod legal autoritatea parentală asupra sa. În acest din urmă caz, polițistul de frontieră efectuează o cercetare aprofundată în vederea descoperirii eventualelor incoerențe sau contradicții în informațiile date”.

Așadar, actul normativ internațional stabilește că dreptul de a părăsi orice țară nu poate fi îngrădit decât de restricțiile prevăzute în mod expres de lege și care sunt necesare pentru protejarea siguranței naționale, a ordinii publice, a sănătății publice sau a bunelor moravuri ori a drepturilor și libertăților altora și care sunt compatibile cu celelalte drepturi recunoscute de Convenție.

Mai mult decât atât, în *Recomandarea Comisiei de instituire a unui „Manual practic pentru polițiștii de frontieră” comun, destinat utilizării de către autoritățile competente ale statelor membre atunci când efectuează controlul la frontieră asupra persoanelor, și de înlocuire a Recomandării C (2006) 5186 a Comisiei din 6 noiembrie 2006*, se reiterează principiul „interesului superior al copilului” cu ocazia procedurilor la frontieră.

De asemenea, demne de luat în considerare sunt și prevederile *Convenției cu privire la drepturile copilului*, ratificată prin Legea nr. 18/1990, care la art. 11 stabilește în sarcina statelor obligația de a lua măsuri pentru a combate acțiunile ilegale de transferare și de împiedicare a reintoarcerii copiilor în / din străinătate.

Totodată, art. 18 din cuprinsul aceluiași act internațional, instituie în sarcina statelor părți obligația de a depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Părinții trebuie să acționeze, în primul rând, în interesul suprem al copilului. Astfel, este necesar să fie adoptate măsuri care să prevină ieșirea din țară a copiilor în condiții ilegale, cum ar fi răpirea de către o persoană sau sechestrarea în altă țară de către un părinte, în condițiile în care celălalt părinte nu este de acord cu efectuarea călătoriei de către minorul cetățean român.

În concluzie, în procesul de apărare a drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raport cu autoritățile publice trebuie ținut cont că la asigurarea dreptului la liberă circulație a persoanelor fizice nu trebuie pierdută din vedere responsabilitatea protejării minorilor, în mod special la trecerea frontierelor, prin măsuri adecvate, asemenea condiții suplimentare trebuind a fi privite necesare și nu împovărătoare.

📌 Referitor la mențiunile făcute cu privire la Sistemul Informatic Integrat pentru Emiterea Actelor de Stare Civilă (SIIEASC)⁴, subliniem faptul că, în afară de informația de deces, în cadrul acestui sistem nu se regăsesc alte informații relevante cu privire la situațiile precizate în corespondența Avocatului Poporului.

O parte dintre informațiile care au legătură cu situația minorului în raport cu părinții săi se pot regăsi în Registrul Național de Evidență a Persoanelor, în măsura în care datele au fost prezentate/colectate cu ocazia stabilirii domiciliului minorului, însă nivelul de acuratețe a acestor informații nu permite atestarea acestor situații în mod exhaustiv, R.N.E.P. fiind constituit în alt scop.

⁴ sistem ce va fi capabil să furnizeze informații coerente privind evenimentele de viață (naștere, căsătorie, divorț, deces) începând cu anul 2026.

⚡ În privința propunerii de efectuare a unor mențiuni în cuprinsul documentului de călătorie, după cum am menționat și mai sus, situația minorului se poate schimba de la momentul eliberării documentului de călătorie, existând posibilitatea fie de inserare a unor mențiuni multiple, fie de încetare a valabilității unor mențiuni.

Prin urmare, potrivit legislației și standardelor internaționale stabilite pentru documentele de călătorie, pașaportul românesc reprezintă instrumentul prin intermediul căruia cetățenii români își pot exercita dreptul la liberă circulație în străinătate, fără ca acestui document să i se poată atribui și alte funcționalități ce vizează exercitarea controlului la frontieră de către structurile poliției de frontieră.

* * *